

పీడిత ప్రజల మహామనిషి డాక్టర్ కె. బాలగోపాల్

బాలగోపాల్ అకస్మిక మరణ వార్త విన్న తరువాత బాలగోపాల్ తో పరిచయం ఉన్న ప్రజల మేధావులు కన్నీరు పెట్టనివారు ఉండరు. దీనికి కారణం ఉన్నది. బాలగోపాల్ దాదాపు మూడు దశాబ్దాల పాటు పౌర ప్రజాస్వామికి హక్కుల అమలకోసం రాష్ట్రంలో పల్లె పల్లె తిరిగినాడు. మారుమూల ప్రాంతాలను మొదలుకొని అడవి ప్రాంతాలవరకు ఆయన తిరుగని రహదార్లు లేవు. (ఆకాశ మార్గాలు తప్ప) ప్రజల అన్నిరకాల హక్కులను ఆయన జీవితాంతం కంటికి రెప్పలాగా కాపాడడానికి, నిరంతరం వాటి అమలకోసం తీవ్ర ప్రయత్నం చేసిన గొప్ప హక్కులనేత. మానవత్వం నిండిన మహామనిషి ఎందరికో స్ఫూర్తి దాయకుడు, గొప్ప విద్యావంతుడు, ప్రజల మనిషి బాలగోపాల్ ప్రపంచ ప్రజా మేధావులలో ఒకరుగా ప్రపంచానికి పరిచయమయ్యారు. న్యాయం కోసం న్యాయమైన

చట్టాల అమలకోసం రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా, దేశ వ్యాప్తంగా పల్లెల నుండి పట్టణాల వరకు మైదానాలనుండి అడవి ప్రాంతాలవరకు ఇంద్ర వెల్లి కొండలనుండి నల్లమల అడవులవరకు కన్యాకుమారి నుండి కాశ్మీర్ వరకు ప్రజా సంబంధాలు, మేధావుల సంబంధాలు దండిగా మెండుగా ఉన్న మన మహామేధావి, ప్రజల మనిషి బాలగోపాల్. ఈయనకు ఉన్న ప్రజా సంబంధాలు రాష్ట్రంలోగాని, దేశంలోగాని ఏ ప్రజానాయకునికిగాని, ఏ పాలకునికిగాని, ఏ మేధావునికి ఉండకపోవచ్చును. ప్రజాస్వామ్యం పేరుతో ఓట్ల పాలన ప్రారంభమై నేటికి 6 దశాబ్దాలు గడిచినా ఓట్లను నోట్లతో వెలగట్టి ధనవంతులు బలవంతులుగా మారి రాజ్యాధికారాన్ని హస్తగతం చేసుకొని చట్టాలన్నిటిని డబ్బున్న వాళ్ళ చుట్టాలుగా మార్చి ప్రజల హక్కులను తమ పద ఘట్టనల క్రింద కాలరాచి ప్రజలకు జవాబు దారితనం లేకుండా తమ యిష్టానుసారంగా నియంతృత్వపాలనలు తుపాకి పాలనలు కొన సాగిస్తున్నారు. ఇలాంటి సందర్భంలో ప్రజలకు హక్కుల చైతన్యం కల్పించి ప్రజలను సంఘటితంగా హక్కుల పోరాటాలకు సిద్ధం చేసి బాలగోపాల్ ప్రజలకు మిత్రుడుగా రాజ్యానికి శత్రువుగా మారినాడు. ప్రజలు వివిధ సమస్యల సాధన కోసం విద్యార్థుల నుండి రైతు కూలీల వరకు అధివాసులవరకు ప్రజలు సంఘటితంగా ఉద్యమాలు నిర్మించుకుని న్యాయంగా చట్టబద్ధంగా పోరాడుతుండగా పాలకులు న్యాయంగా చట్టబద్ధంగా పోరాడే హక్కు ఉన్నదని, హక్కులు పోరాడి సాధించుకున్న హక్కులని, పాలకులనుండి హక్కులకు భంగం కల్గినప్పుడు ప్రజలు

వచ్చాయి. గంభీర స్వరంతో ఆయన మాట్లాడగా నేను చూడలేదు. 'వాళ్ళకొక సిద్ధాంత భూమిక ఉన్నట్టు కనిపించదుగానీ, వాళ్ళు లేవనెత్తిన ప్రశ్నలు గురించి పట్టించుకోవలసిన అవసరం ఉంది అనుకుంటున్నాను' అన్నారు.

89లో ఒక పత్రిక వస్తువుండేది. వార పత్రిక అని గుర్తు. వంగవీటి మోహనరంగాని హత్యచేసినప్పుడు ముఖచిత్రం మీద రక్తపు ధారలు వేసి మోరంగా, క్రూరంగా అవి శీర్షిక పెట్టింది. ఆ పత్రికలో కూడా బాలగోపాల్ గారి వ్యాసాలు వస్తూ వుండేవి. చలసానిగారు బాలగోపాల్ వ్యాసాలన్నీ జాగ్రత్త చేసి వుంచమని నాతో అంటే చాలా నాళ్ళు ఆ కటింగు నా వద్ద వుండేవి. ఇప్పుడవి ఇంట్లో ఎక్కడున్నాయో తెలీదు. ('ప్రజాతంత్ర'లో వచ్చిన శ్రీశ్రీ గారి అనంతరం వ్యాసాలు కొన్ని భద్రపరచి ఇచ్చినందుకే విరసం ప్రమరించిన శ్రీశ్రీ అనంతరం పుస్తకంలో నా పేరు వేసి నాకు అనవసర ప్రచారం తెచ్చి పెట్టారు, చలసాని కృష్ణాబాయి గార్లు).

బాలగోపాల్ మీద రాజ్యాం ఎంత దాడి చెయ్యాలో అంతా చేసింది. ఆయనకు నక్కలైట్లతో సంబంధాలను ఆపాదించగలిగిందిగానీ ఆయన నైతికత మీద వీసమంత దాడి చేయలేకపోయింది. విప్లవ శ్రేణుల్లోని హింస మీద ఆయన రాస్తే, దాన్ని తన కనుకూలంగా ఉపయోగించుకుంది. అలాగని ఆయన ఏనాడూ రాజ్యానికి అనుకూలంగా వ్యవహరించలేదు. ప్రజల ప్రయోజనాలే ఆయనకు గీటురాయి. జీవించే హక్కు గురించి భద్రమైన, మానవీయమైన జీవితం గురించి ఆయన ఆరాటపడినంతగా ప్రజాసంఘాలలో మరొకరు కనపించరు. కాలికి బలపం కట్టుకొని ఆయన నిరంతరం ప్రజల మధ్య తిరగడమే దానికి రుజువు. అయినా ఆయన దాచుకోకుండా నిర్దోషమాటంగా ప్రకటించిన అభిప్రాయాల మీద ప్రజాస్వామిక వాదుల నుండి దాడిని కూడా ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. తనని విమర్శించిన వాళ్ళ మీద విరుచుకుపడి తత్వం చాలా మంది మేధావుల్లో వుంది. కానీ బాలగోపాల్ తనని విమర్శించిన వాళ్ళని పరుషంగా ఒక్కమాట ఆడలేదు. తనను విమర్శిస్తున్న వాళ్ళు కూడా ప్రజల పక్షం వహిస్తున్నవాళ్ళనని, అభిప్రాయ భేదాల్ని గౌరవించడమే ప్రజాస్వామిక విలువ అని బాలగోపాల్ భావించినట్టుగా

ఆచరణలో రుజువు చేసినట్టుగా మరొకరు చేసి వుండరు.

నేను చివరిసారిగా కలిసింది - హరిపురం మార్పు గ్రంథాలయంలో కోస్టల్ కారిడార్ మీద బాలగోపాల్ గారు మాట్లాడినప్పుడు. ఉపన్యాసం పూర్తి అయిన తర్వాత కెవి జగన్నాథం కారులో బాలగోపాల్ గారితో పాటు కాశీబుగ్గ వరకు ప్రయాణించాను. ఆయన స్టేడరు కాబట్టి, నేను స్టేడరు గుమస్తాగా కొన్నాళ్ళు పని చేశానని చెప్పుకున్నాను. మాటల సందర్భంలో ఎసిసిఎల్ సీలో గట్టిగా పనిచేసే ఒకాయన ప్రస్తావన తెచ్చారు. సంపూర్ణ ఎవరో ఒకరు గట్టిగా నిలబడి పనిచేస్తే, మిగతా వాళ్ళు కూడా సహకరించి పనిచేస్తారు అన్న అభిప్రాయం వ్యక్తం చేశారు. నిజానికి ఆ మాట ఆయన రుజువు చేసి చూపించారు. అయితే ప్రజాసంఘాల్లో ప్రజాస్వామ్య విలువలు తప్పనిసరిగా వుండాలని ఆయన నమ్మినట్టే తనని శాశ్వతంగా ప్రధానకార్యదర్శిగా వుండడాన్ని వ్యతిరేకించి, ఆ బాధ్యత మరో బాధ్యునికి అప్పగించి, తన ఉపాధ్యక్ష బాధ్యత, స్వీకరించి, ప్రధానకార్యదర్శి స్థానం నించి తొలిగినంత మాత్రాన బాధ్యతల నుంచి తొలిగిపోనని అనంతపురంలో అన్నారని జగన్నాథం చెప్పారు. జిల్లా హక్కుల ఉద్యమ బాధ్యుల్లో ఒకరు ఆ ఉద్యమస్ఫూర్తికి భిన్నమైన స్వభావంలో ఉండడం నేను గమనించాను. సంస్థల్లో చేరేవారికి ఆ సంస్థకు సంబంధించి కొన్ని యోగ్యతలు ఉండాలని భావిస్తాను. కొన్నేళ్ల పాటు ఆ సంస్థల్లో పనిచేసిన తర్వాత కూడా వాళ్ళకు ఆయోగ్యత సమకూరకపోతే వాళ్ళ సంస్థల్లో వుండడం ఆ సంస్థకు నష్టదాయకమని నేను భావిస్తాను. వాళ్ళు నిజాయితీగా ఆ సంస్థల నుంచి తొలిగి పోవడమే మంచిది.

నేనప్పుడు బాలగోపాల్ గారిని కలిసినా నేను పరిశీలించి చూసేది నెమ్మదిగా అడుగు వేసే ఆయన పాదాల్ని. దళసరిగా, వేళ్ళు కొంకర్లు తిరిగి మట్టికోట్టుకుపోయిన కష్టజీవి పాదాల్ని కనిపించేవి. నిజంగా ఆయన మట్టి మనిషి

10.10.2009, 12.25 గం.లకు

(బాలగోపాల్ మరణించిన రెండోరోజు ఈ నివాళి వ్యాసం రాసిన కోగారావు ఆ సాయంకాలమే ఆత్మహత్య చేసుకున్నారు)

మరలా అలాంటి అట్టి హక్కులను పోరాడి నిలబెట్టుకోవలసిన అవసరమున్నదని ఆయన గుర్తించినాడు. వరంగల్ లో కాకతీయ యూనివర్సిటీలో గణిత అధ్యాపకుడుగా ఉన్న బాలగోపాల్ బాధలుపడుతున్న ప్రజలకు తోడుగా నిలిచి ఆయన సమాజం నుండి సంపాదించిన జ్ఞానాన్ని ప్రజలకు ధారపోయడానికి ప్రయత్నించి షూర్తికాలం ప్రజలకు సేవలు అందించడానికి, ప్రజలతో కలిసిపోరాడడానికి ముందుకు వచ్చాడు. యూనివర్సిటీలో అధ్యాపక వృత్తికి వ్యస్తి చెప్పాడు. ప్రజల న్యాయమైన సమస్యల సాధనకోసం స్పందించిపోరాడి ప్రజలపక్ష పాతిగా మారి వారి పోరాటాలవైపున అండగా నిలిచినాడు. అవినీతి పాలకులకు బాలగోపాల్ సవాలుగా మారినాడు. పాలకులు కుట్రబుద్ధితో శత్రువుగా చూసినారు. చాలసార్లు హత్యా ప్రయత్నాలకు వివిధరకాల దాడులకు పాల్పడినారు. ఆశేష ప్రజానీకానికి మిత్రుడిగా మిగిలి నిరుపేదల ప్రజల మనిషిగా గుర్తింపు పొందినాడు. పౌర ప్రజాస్వామిక హక్కుల అమలుకోసం బాలగోపాల్ తిరిగినంత ప్రయాణం ఆయన తిరిగినన్ని ప్రాంతాలు ఎవ్వరు తిరిగి ఉండకపోవచ్చు. బాలగోపాల్ ప్రయాణించని ప్రాంతాలు తిరుగని రహదార్లు రాష్ట్రంలో లేకపోవచ్చును. పౌరహక్కుల సాధనకోసం పోరాడి కార్యకర్తలకు అడుగడుగున అండదండగా ఉండి తనవంతు కర్తవ్యంగా ప్రజలను చైతన్యపరుచుటకు పోటీ పడి నిలబడిన నిరాండంబరుడు నిజాయితీ పరుడు బాలగోపాల్. ప్రజలను ఆదుకోవడానికి ప్రజాసమస్యల సాధనకోసం అండదండగా ఉండడానికి బాలగోపాల్ లాంటి మేధావి ప్రజల ముందుకు వచ్చేవరకు ప్రజలు బాలగోపాల్ ను మరువలేరు. ఏ దిక్కులేనివారికి పెద్ద దిక్కుగా ఉన్నాడు బాలగోపాల్. దిక్కులేని నిరుపేదలు బాలగోపాల్ లాంటి మేధావి కోసం ఎదురుచూస్తున్నారు.

అన్ని రకాల నిర్బంధ విధానాలకు వ్యతిరేకంగా, పోలీసు దాడులకు లాకప్పు హత్యలకు, ఎన్కౌంటర్లకు వ్యతిరేకంగా ఉరిశిక్షలకు వ్యతిరేకంగా కల్లీకల్లు మరణాలకు, ఆకలి చావులకు, అప్పుల చావులకు వలస చావులకు, వరకట్నపు హత్యలకు, సెజ్ లకు వ్యతిరేకంగా ప్రజల పక్షాన నిలబడి అవినీతి రాజ్యాన్ని, నీతిలేని రాజ్యాన్ని నిలదీసి పోరాడిన పౌరహక్కులనేత, మహనీయుడు మన ప్రియతమనేత డాక్టర్ కె. బాలగోపాల్. దళితుల పక్షాన ఆత్మగౌరవ పోరాటాలకు వారికి మద్దతు పలికి మాల మాదిగలు కూడ మనుషులేనని చాటి చెప్పి వారి పక్షపాతిగా నిలిచినాడు. ముస్లింలు పాకిస్తాన్ పౌరుల కాదని, ముస్లింలుకూడ భారతీయ పౌరులేనని మత కలహాల నందర్బంగా హిందూ మతోన్మాదులకు వ్యతిరేకంగా వారి పక్షాన నిలబడి మద్దతుగా ఉండి వారి న్యాయమైన హక్కులకు అండదండగా ఉన్నాడు. పురుషాధిపత్యానికి వ్యతిరేకంగా నిలబడి పోరాడి మహిళలకు మద్దతుగా ఉండి స్త్రీలు, పురుషుల సమాన పౌరులేనని చాటిచెప్పాడు.

ఎన్కౌంటర్లకు వ్యతిరేకంగా, టాడా, పోటా చట్టాలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడి రాజ్యానికి సవాలుగా నిలిచిన ప్రజల మేధావి బాలగోపాల్. ఒక సందర్భంలో టాడా చట్టానికి వ్యతిరేకంగా రాష్ట్ర రాజధాని నుండి దేశ రాజధాని ఢిల్లీ వరకు వ్యతిరేకంగా నిలబడి పోరాడిన హక్కుల నేత బాలగోపాల్.

దాదాపు దశాబ్దం క్రిందట ఎన్కౌంటర్లకు వ్యతిరేకంగా పోరాట ప్రాంతాల్లో మొదలుకొని రాష్ట్ర రాజధాని వరకు పౌరహక్కుల ఉద్యమం తరపున బూటకపు ఎన్కౌంటర్లపై ఎన్కౌంటర్లకు వ్యతిరేకంగా పాదయాత్రలు జరిపించి ప్రజల మెప్పును పొందిన మేధావి. పౌరహక్కుల ఉద్యమంలో ప్రజలను మరింత సంఘటిత పర్చడానికి ప్రయత్నించి

ప్రజల భాగస్వామ్యం పెంచడానికి ప్రయత్నించి రాజ్యాన్ని నిలదీయాలని ప్రజలకు పిలుపు యిచ్చాడు.

దాదాపు ఒక దశాబ్దం కాలం క్రిందట రాష్ట్రంలో ప్రతి నిత్యం ఎన్కౌంటర్ల జరుగని రోజంటూలేని సమయంలో ఎన్కౌంటర్ సంఘటనలు అవార్డుల కోసం రివార్డుల కోసం ఎన్కౌంటర్లు కొనసాగుతుండగా, వీటిని ఎలాగైనా ఆపాలని ప్రయత్నించి ప్రభుత్వాలకు జవాబుదారితనం పెంచడానికి ప్రయత్నించి, ఎన్కౌంటర్ సంఘటనలను జాతీయ మానవ హక్కుల కమిషన్ దృష్టికి రాష్ట్ర పౌరహక్కుల సంఘం తరపున కమిషన్ కు ఫిర్యాదు చేసినాడు. ఆయన చేసిన ఫిర్యాదుపై మానవ హక్కుల కమిషన్ స్పందించి ఎన్కౌంటర్ సంఘటనలపై ప్రజల కాళ్ళ దగ్గరికి రప్పించి పోలీసుల నేరాలన్నింటిని బయట పెట్టించిన వునుడు. ఈ విచారణలకాలం అప్పట్లో దేశమంతా మారుమోగింది. అప్పట్లో అవార్డులకోసం రివార్డులకోసం ఎన్కౌంటర్లకు పాల్పడిన పోలీసుల గుండెల్లో వణుకుపుట్టింది. ఆ వణుకును పుట్టించినవాడు బాలగోపాల్.

హింసకు తావులేని సమాజం కావాలని, ఎవ్వరు కన్నీరు కార్చని సమాజం కావాలని, ప్రజలందరి జీవించే హక్కులకు ప్రభుత్వాల జవాబుదారితనంగా ఉండాలని, ధనిక పేద వర్గాలు ఉన్నంత కాలం పేదల న్యాయమైన పోరాటాలు తప్పవని, పోరాటాలు ఉన్నంతకాలం పాలకుల అణచివేతల తప్పవని ఆయన నినదించాడు. అందరు సమాన హక్కులతో జీవించాలని, దానికి ఉద్యమాలే ఆధారమని చెప్పాడు. ఈ హక్కుల సాధనకోసం నిరంతరం ప్రజల తరపున నిలబడి పోరాడిన హక్కులనేత, మహామనిషి డా. బాలగోపాల్.

దాదాపు ఒక దశాబ్దం కాలం క్రిందట నలమల్ల అడవిలో ఉన్న చెంచులు నక్కలైట్లకు సహాయ సహకారాల అందిస్తున్నారనే అనుమానంలో కోపంతో పోలీసులు చెంచుపెంటలపై దాడులు జరిపి అడవినుండి బయటకు వెళ్ళగొడుతున్న క్రమంలో చెంచులందరిని కొల్లాపూర్ పట్టణమునకు సమీపంలో ఉన్న మొలచింతల పల్లికి తరలించి అక్కడనే చెంచులందరికి యిండ్లు కట్టించి అందరికి భూములు యిస్తామని పోలీసుల మాయమాటలతో నమ్మించి అదిరించి బెదిరించి అక్కడికి చేర్చారు. చెంచులకు ఎలాంటి పునరావాస చర్యల చేపట్టక వారి జీవించే హక్కులకు పోలీసులు అడుగడుగునా అడ్డు తగులఉతుండగా, ఈ సంఘటనలు తెలిసి అప్పట్లో ఆంధ్రప్రదేశ్ పౌరహక్కుల సంఘం పురుషోత్తం బాలగోపాల్ కు ఈ సంఘటనల విషయం గురించి తెలియజేయగా, అడవిలోని చెంచులను కలిసి వచ్చుటకు నిజనిర్ధారణలకు వెళ్ళడానికి బాలగోపాల్ సమయం యిచ్చినాడు. సరియైన తేదీకి పెబ్బేరు వస్తున్నట్టు పురుషోత్తమ్ నకు బాలగోపాల్ తెలియజేసినాడు.

అడవికి వెళ్ళే సమయంలో పురుషోత్తం చెయ్యి నోప్పిలో బాధపడుతున్నందు వల్ల ఆ సమయంలో బాలగోపాల్ వెంట అడవికి వెళ్ళడానికి ఒక రోజు ముందే పురుషోత్తం కబురు అందుకొని ఒక రోజు ముందే ఆ రోజు రాత్రి నేను పెబ్బేరుకు చేరుకున్నాను. బాలగోపాల్ పెబ్బేర్ బస్టాండ్ కు తెలవారుజామున 4 గంటలకు వస్తానని చెప్పినాడు. పురుషోత్తమ్ చెప్పిన ప్రకారం నేను తెలవారుజామున పెబ్బేరు బస్టాండ్ కు వెళ్ళి బాలగోపాల్ ను పురుషోత్తమ్ రూమ్ కు తీసుకురావడానికి వెళ్ళినాను. ఆ సమయంలో పెబ్బేరు బస్టాండ్ కు వెళ్ళినప్పుడు బాలగోపాల్ ఒకచోట వార్త పత్రికలు అడుగున వేసుకుని లుంగీకప్పుకొని నిద్ర పోతుండటం కళ్ళారా చూచి ఆశ్చర్య పోయినాను. నిద్రలో ఉన్న బాలగోపాల్ ను లేపుకొని పురుషోత్తం యింటికి యిద్దరం వెళ్ళినాము. అప్పట్లో పెబ్బేరు బస్టాండ్ నూతనంగా నిర్మాణంలో ఉన్నది. నిర్మాణం పనులు కూడ

అప్పుడప్పుడే పూర్తవుతున్నవి. ఒక రాయలసీమ బస్సుకు వచ్చి తెల్లవారుజామున 2 గంటలకు దిగినానని, మీ పెబ్బేర్ బస్టాండ్ను ప్రారంభించినానని చెప్పాడు. ఆయన మాటలకు నేను ఆశ్చర్యపోయినాను. ఆయన జీవనవిధానం చాలా గొప్పది.

పురుషోత్తం యింటికి వెళ్ళి టీత్రాగి ఉడయం 6 గంటలకు పెబ్బేరు నుండి కైనేటిక్ హోండా నేను బాలగోపాల్ నలమల్లకు బయలుదేరి చెంచులతో కలిసి మాట్లాడి వచ్చినాము. చెంచులతో కలిసి మాట్లాడుతుండగా వారు తమకు యింట్లు, భూములు ఏవీ వద్దని తమను మరల అడవిలోని గూడాలకు వెళ్ళనిస్తే చాలన్నారు. తమను ఏ ఇబ్బందులు పెట్టకుండా, ముఖ్యంగా పోలీసులు తమను స్వేచ్ఛగా తిరగనిస్తే చాలని, అడవిని వదిలి బైటికి రాలేమని, తమను అట్లా ఉండనిచ్చేలా చూడమని చెంచులు బాలగోపాల్ను కోరినారు. అడవినుండి యింటికి వస్తున్న తిరుగు ప్రయాణంలో బాలగోపాల్ మాట్లాడుతూ చెంచుల గొప్ప నిజాయితీపరులు అని, వీరికి ఉన్న నిజాయితీ మరెవ్వరికీ ఉండదన్నాడు. ప్రభుత్వాలను ఒక పైసా ఆశించకుండా జీవిస్తారని, తమ కష్టమ మీద బతుకుతారని బాలగోపాల్ అన్న మాటల మరువలేనివి. ఈ చెంచులకు ఎవరు ఎన్ని సేవల అందించిన తక్కువేనన్నాడు.

బాలగోపాల్ అకస్మిక మరణ వార్త తెలిసి నిద్రలో ఉన్న నేను ఉలికి పడినాను. మొదట్లో నమ్మకశక్యం కాలేదు. తర్వాత టి.వి. చూసి నమ్మినాను. మొదట్లో సహజ మరణం కాదని అనుకున్నాను. ఆయన అకస్మిక మరణం వెనుక ఏమైనా రాజ్యం కుట్ర దాగి ఉందా మొదట అనుమానపడినాను. మరునాడు హైదరాబాదు వెళ్ళి యింటి దగ్గర శవాన్ని చూచిన తర్వాత ఆయన అకస్మిక మరణం గూర్చి కొందరి మిత్రుల ద్వారా తెలిసికొనగా, ఆయన అనారోగ్యం పట్ల, నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరించడం మరణానికి కారణమయిందని తెలిసి బాధపడని వారులేరు. దేశంలో, రాష్ట్రంలో ఎందరిందరో ప్రజల జీవించే హక్కులను కోరిన బాలగోపాల్ తన జీవించే హక్కును కాపాడుకోలేకపోయాడని తన గురించి తెలిసిన ప్రజలు, మేధావులంతా బాధపడ్డారు. ఆయన శవాన్ని చూచిన వారంతా కన్నీరు కార్చారు. ఆయన మరణం నాకు తీవ్రమైన బాధ కలిగించింది. బాలగోపాల్తో పరిచయం ఏర్పడినప్పటినుండి చివరి శ్వాస విడిచేవరకు దాదాపు ఒక దశాబ్దం పైగా మాయిద్దరి అనుబంధం కొనసాగింది. ఆయనతో కలిసి హక్కుల ఉద్యమంలో పనిచేసిన అవకాశం కలిగినందుకు గర్వపడుతున్నాడు. ఆయన నుండి ఎన్నో పాఠాల నేర్చుకున్నాను. మంచి అనుభవాన్ని సంపాదించుకున్నాను. ప్రజా ఉద్యమంలో పని చేసే ప్రతి కార్యకర్త ఆయనను ఆదర్శాన్ని తీసుకొని న్నందించాలని కోరుకుంటున్నాను. చివరి శ్వాస విడిచేవరకు నిస్వార్థంగా ప్రజల వెంట ఉన్న మేధావి. ప్రజల పక్షపాతిగా, ప్రజల మనిషిగా జీవించిన మహామేధావి డా. కె. బాలగోపాల్.

యిప్పుడిప్పుడే ప్రజా ఉద్యమాలు సంఘటితంగా బలపడి ప్రభుత్వాలను నిలదీసి ప్రశ్నించుతున్న క్రమంలో న్యాయమైన ప్రజా ఉద్యమాలపై అణచివేత మొదలుపెట్టి ఉగ్రవాద ముద్రలు వేసి నిషేధాలు విధించుతున్న సమయంలో రాజ్యంతో రాజీపడని బాలగోపాల్ లాంటి మేధావులులేని లోటు తీరదు. ఈ మాట ప్రజల గురించి ఆలోచించేవాళ్ళు, పనిచేసేవాళ్ళు అంతా గుర్తిస్తున్నారు. ఆ లోటు తీరేదెప్పుడని ప్రజలు దిగులుతో, విచారంతో అనుకుంటున్నారు. వాళ్ళకు తిరిగి ధైర్యం కలిగించేలా ప్రజా ఉద్యమాలు కొనసాగాలి.

లరుణతార, అక్టోబర్, డిసెంబర్ - 2009

హైదరాబాదులో న్యాయవాద వృత్తిని చేపట్టి బాలగోపాల్ ప్రజాన్యాయవాదిగా గుర్తింపు పొందినాడు. ఏ కేసు విషయంలోనైనా, ఎవ్వరివద్దనైనా కాగితాల ఖర్చులకు మాత్రమే పీజలు తీసుకొని, తీసుకున్న కేసులను సరియైన అధ్యయనం చేసి ఆ కేసుల్లో న్యాయం చేయడానికి నిరంతరం అధ్యయనం చేసి కోర్టుకు వెళ్ళేవాడు. అడుగడుగునా అతని నిస్వార్థ సేవలు అందించడానికి ప్రయత్నించేవాడు.

మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో రెండునదులు జల జల పారుతున్నా పంటపొలాలకు సాగునీరు దక్కక ప్రజల ఉన్నచోట జీవించే హక్కులు కోల్పోయి ఒక మట్టి దేశంగా మిగిలింది. వలస చావులు, ఆకలి చావులు, అప్పులచావుల జిల్లాగా మారుతుంటే జిల్లాలో వివిధ హక్కుల సాధనకోసం ప్రజలను చైతన్యపరచడానికి ముందుకు వచ్చి అన్ని రకాల ఆందోళనలకు వెన్నుదన్నుగా నిలబడ్డాడు. అడిగిన వెంటనే సమయం యిచ్చి జిల్లాలో కొనసాగే న్యాయమైన ప్రజా ఉద్యమాలను సజీవ ఉద్యమాలుగా నిలవడానికి తన వంతు కృషిచేశాడు బాలగోపాల్. పాలమూరు సాగు జలాల హక్కులకు సంబంధించి కృష్ణానది జలాలలో పాలమూరు జలాల వాటా ఎంతోతేల్చి చెప్పేవరకు పాలమూరు సమస్య పరిష్కారం కాదని, సాగునీరు దక్కాలంటే ప్రజలను సంఘటితపరిచి ఉద్యమించడమే ఏకైక మార్గమని చాటి చెప్పిన మేధావి బాలగోపాల్ పాలమూరుకు సాగు జలాల విషయంలో జరిగిన ప్రతి ఆందోళనలో పాల్గొని ప్రజల చైతన్యం అభివృద్ధికి, సంఘటిత శక్తికి ఎంతోతోడ్పడ్డాడు. భవిష్యత్లో జిల్లాలో సాగు జలాల దక్కేవరకు ప్రతి ఎన్నికల వేళలలో రాజకీయ నాయకులను నిలదీయాలని చాటి చెప్పాడు. హక్కులనేతగా పాలమూరు ప్రజల ప్రీయమిత్రుడయ్యాడు బాలగోపాల్. జిల్లాలో పోలీస్ లి సేజ్ ల విషయంలో పాల్గొని సేజ్ లకు వ్యతిరేకంగా జరిగే పోరాటంలో ప్రజల దగ్గరికి వెళ్ళి తనవంతు కర్తవ్యంగా మద్దతు యిచ్చి వారికి అండగా ఉండి వారి పక్షాన నిలబడ్డాడు.

బాలగోపాల్ ను మొదటిసారి చూసి పరిచయమైనప్పుడు ఆయన ధరించే దుస్తులు ఆయన తిండి ప్రజల నుండి ఆయన పాటించే సరియైన వేళలు యితరుల పట్ల వ్యవహరించే వారు. ఆయన జీవించే విధానం ఆయన నిరాడంబరత్వం, నిజాయితీ చూచి ఆయన ఒక నిజమైన గొప్ప కమ్యూనిస్టు నాయకుడై ఉండవచ్చునని అనుకున్నాను.

ఆయన సంపాదించిన జ్ఞానాన్ని, విజ్ఞానాన్ని వ్యక్తిగత సంపాదనకు, సుఖాలకు వెచ్చించకుండా ప్రజా ఉద్యమాలకు కేటాయించాడు. ఆయన మేధాశక్తికి విలువకట్టేవారు ఎవ్వరు లేరని చెప్పవచ్చు. నిజాయితీ పరులలో గొప్పనిజాయితీపరుడు బాలగోపాల్. ప్రజా ఉద్యమాలలో పనిచేయాలంటే ముందు నిజాయితీ ఉండాలని ఆయన కోరుకునేవాడు. మన నిజాయితీ శత్రువు చేతిలోని ఆయుధం కంటే బలమైనదని చెప్పినాడు. ప్రజా ఉద్యమంలో పనిచేసే చాలమంది కార్యకర్తలు బాలగోపాల్ ను చూచి నేర్చుకోవలసినవి, ఎన్నయినా ఉన్నాయి.

అవినీతి పాలకులు దేశాన్ని అప్పులపాలు చేసి రాజ్యాధికారాన్ని రాజ్యాంగాన్ని ప్రవచన బ్యాంకు తాకట్టుపెట్టి సామ్రాజ్యవాదుల ఏజెంట్లుగా మారి ఆదేశాల ప్రకారం రాజ్యాం చేస్తున్నారు. ప్రజలను ఏ హక్కులు లేని వారుగా బానిసలుగా చూడటం వల్ల సామ్రాజ్యవాదుల దోపిడి వల్ల ప్రజల హక్కులు అణిచివేకు గురవుతున్నాయి. ప్రజలపై ఆర్థిక దోపిడి పెరిగి దేశాల మధ్య యుద్ధాలు జరుగుతున్నాయి. ప్రజా ఉద్యమాలను మారణ హోమంలో ముంచెత్తుతున్న తరుణంలో హక్కుల నేత లేనిలోటు తీరనిది. ఆయన లోటును అందరు ఐక్యంగా ఉద్యమించి భర్తీ చేయవలసిన అవసరం ఉందని భావిస్తున్నాను.